

Läkemedelsrekommendationer vid fibromyalgi

Brua Weice, reumatolog
LPO reumatiska sjukdomar

Sms-frågor: 070-903 204 1500

REGION
SÖRMLAND

Kunskapsstöd för dig som arbetar nära patienten

- Akuta tillstånd
- Allergi och överkänslighet
- Andningsvägar
- Arbets- och miljömedicin
- Barn- och ungdomshälsa
- Blod och koagulation
- Cancersjukdomar
- Endokrina organ
- Habilitering
- Hjärta och kärl
- Hud och kön
- Infektion och smittskydd
- Kvinnohälsa
- Levnadsvanor
- Mage och tarm
- Mäns hälsa
- Nervsystem och smärta
- Njurar och urogenitala organ
- Palliativ vård
- Psykisk hälsa
- Reumatiska sjukdomar**
- Rörelseorganen
- Symtom
- Äldres hälsa
- Ögon
- Öron, näsa och hals
- Vårdförlopp, vårdprogram och riktlinjer

[Nationellt kliniskt kunskapsstöd \(nationelltklinisktkunskapsstod.se\)](http://nationelltklinisktkunskapsstod.se)

Akuta tillstånd
Allergi och överkänslighet
Andningsvägar
Arbets- och miljömedicin
Barn- och ungdomshälsa
Blod och koagulation
Cancersjukdomar
Endokrina organ
Habilitering
Hjärta och kärl
Hud och kön
Infektion och smittskydd

Reumatiska sjukdomar

Artriter

Axial spondylartrit

Borreli

Fibromyalgi

Gikt

Jättecellsarterit

Polymyalgia reumatika

Psoriasisartrit

Pyrofosfatartrit

Raynauds fenomen

Reaktiv artrit

Reumatoid artrit

Septisk artrit

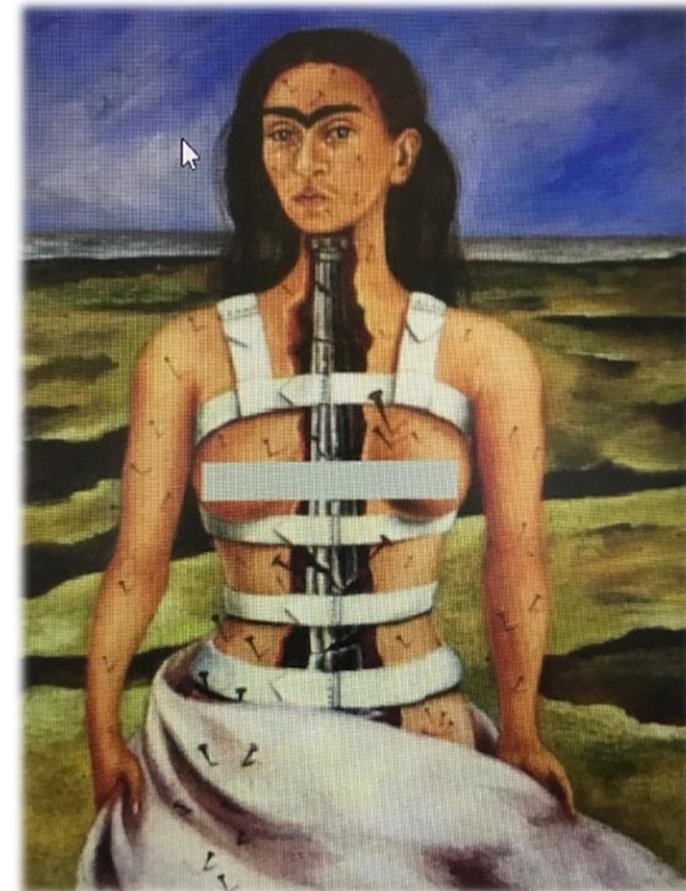
Sjögrens syndrom

SLE

Fibromyalgi (FM)

- FM är ett kroniskt smärtsyndrom som karakteriseras av långvarig (>mer än 3 månader), generaliserad smärta och ömhet i kroppen.
- Det anses vara en primär smärta med dysfunktionella smärtreglerande mekanismer.
- Smärtan vid FM klassificeras som nociplastisk smärta.

Etiologi och prevalens

- FM betraktas som systemisk sjukdom.
- Det finns vetenskaplig bevis om att FM-patienter har icke fungerande smärtreglerande mekanismer
- Det uppstår till följd av störd smärtmodulering i:
  - Centralnervösa mekanismer
  - Perifera nervsystemet
  - Autonoma mekanismer

Prevalens: 2-4% av befolkningen, varav 80% är kvinnor.

Riskfaktorer:

- Långvarig lokaliserad smärta
- Psykosociala faktorer

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Symtom

- Generell smärta i muskler och leder
- Sjukdomen går ofta i skov
- Ömhet
- Ökad känslighet i huden (tryck, kyla... mm)
- Morgonstelhet
- Trötthet
- Parestesier
- Kognitivpåverkan: sömnbesvär, koncentrationssvårigheter och minnessvikt
- Komorbiditet: depression, ångest, överaktiv blåsa, IBS 75% och stressrelaterade besvär

---

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Diagnos

- Utbredd smärta i minst 3 månader
- Smärtlokalisering (höger och vänster kroppshalvan, ovan och nedan midjan samt axiellt)
- Tender points (minst 11 av 18 trigger punkter)
- Prover
- Diff. diagnoser
- Radiologiska undersökningar

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Behandling

Behandlingsmål

- Sätt rimliga mål som god nattsömn, gradvis ökad social aktivitet, ökad fysisk aktivitet, ökad funktion och delaktighet i vardagsaktiviteter, förbättrad livskvalitet.
- Rekommendera aktivitetsdagbok för dokumentation av mål, effekt, biverkningar, funktion och livskvalitet

Icke farmakologisk behandling

- Prevention
- Information
- Levnadsvanor
- Fysisk aktivitet (Fysioterapi, AT)
- KBT

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Läkemedelsbehandling

I vissa fall kan läkemedelsbehandling övervägas vid smärta, sömnstörning eller samsjuklighet. Behandlingen är symtomatisk och bör ges tillsammans med andra åtgärder och utvärderas regelbundet.

Vid smärta

Läkemedelsbehandling vid fibromyalgi liknar den vid neuropatisk smärta. I Sverige saknas läkemedel som är godkända för behandling av fibromyalgi men vissa används i klinisk praxis. Läkemedel som kan provas är:

- Tricykliska antidepressiva (TCA)
- Serotonin- och noradrenalinåterupptagshämmare (SNRI)
- Antiepileptika.

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Läkemedelsbehandling

- I första hand rekommenderas Amitriptylin (TCA). Vid eventuella biverkningar kan Nortriptylin användas.
- I andra hand Duloxetin (SNRI).
- I tredje hand Gabapentin eller Pregabalin (antiepileptika).
- Om ovanstående inte hjälper, kan i vissa fall pat remitteras till Smärtmottagningen för bedömning insättning av tramadol (depottabl Gemadol) som kan ha effekt just vid fibromyalgi.

Sms-frågor: 070-903 204 1500

Läkemedelsbehandling

1) Amitriptylin

- Saroten tabl 10 mg, 25 mg, Amitriptylin tabl 10 mg, 25 mg och 50 mg.
- Dosering: Startdos 10 mg 0+0+0+1. Successiv upptrappning. Maxdos 75mg tn

Nortriptylin

- Sensaval tabl 25 mg
- Dosering: Startdos 25 mg 0+0+0+1. Kan upptitreras var tredje dag till 75 mg.
- Till äldre >75 år: Rekommenderad maxdos 25-50 mg. Försiktighet pga risk för antikolinerga biverkningar.

Läkemedelsbehandling

2) Duloxetin

- Duloxetin enterokaps, Cymbalta enterokaps, Aritavi enterokaps
- Dosering: Startdos och vanlig underhållsdos 60 mg 1+0+0. Kan titreras upp till 120 mg per dygn.

3) Gabapentin

- Gabapentin tabl, kaps, Delarit kaps; Neurontin tabl, kaps. Observera att preparaten ej är utbytbara.

Pregabalin

- Pregabalin kaps; Lyrica kaps (använd generika, ej Lyrica pga kostnadsskäl).
- Observera att preparaten ej är utbytbara på apotek.
- Pregabalin kan prövas om gabapentin ej haft effekt eller biverkningar uppkommit.
- Vid nyinsättning:
- Dosering: start 25 mg till kvällen. Dosökning kan ske med 25-50 mg per vecka . Rekommenderad maxdos 600 mg/dygn, uppdelat på två eller tre doseringstillfällen.

Receptfavoriter i NCS Cross

- Tas fram av Läkemedelskommittén
- Kan användas av alla oavsett arbetsplats
- I dagsläget ca 850 st, uppdaterade och kvalitetssäkrade
- Innehåller behandlingsorsak och ändamål = tidsbesparande!

Receptfavorit för en viss **indikation**

Skriv in: §smärta **Tab**

Receptfavorit för ett visst **läkemedel** (substans)

Skriv in: §*amitrip **Tab**

Förklaring till *: Favoritnamnen inleds med indikation utifrån terapiområde i NKK. Stjärnan behövs då substansnamnet finns inne i favoritnamnet